



ATTUNDA TINGSRÄTT
Brottmålsenhet

DOM
2018-03-16
meddelad i
Sollentuna

Mål nr: B 1470-16

PARTER (Antal tilltalade: 2)

Tilltalad

ELIN Maria Karlander, 19850919-0065
c/o Grill
Hagängsvägen 173
194 45 Upplands Väsby

Offentlig försvarare:
Advokat Björn Adolfsson
Björn Adolfsson Advokatbyrå AB
Box 190
101 23 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Ewa Tvengström
Åklagarmyndigheten
Norrorots åklagarkammare i Stockholm
Box 950
191 29 Sollentuna

Målsägande

1. Alice Bergne
Berghemsvägen 31
177 70 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfärvägen 31
191 47 Sollentuna

2. Freja Bergne
Berghemsvägen 31
177 70 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfärvägen 31
191 47 Sollentuna

Postadress	Besöksadress	Telefon	Telefax	Expeditionstid
Box 940	Tingsvägen 11	08-561 696 01	08-561 695 01	måndag - fredag
191 29 Sollentuna		E-post: brottmalsenhet.attunda.tingsratt@dom.se		08:00-16:30
		www.attundatingsratt.domstol.se		

3. Anders Ekfalk
Charlottenlunds Gård
Charlottenberg 445
193 41 Sigtuna

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

4. Markus Ekfalk
c/o Lennerman
Sunnanvindsgränd 11
177 71 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

5. Susanne Ekfalk
Sunnanvindsgränd 103
177 71 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

6. Sofie Lennerman
Sunnanvindsgränd 103
177 71 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Medhjälp till brott mot griftefrid, 16 kap 10 § samt 23 kap 4 § brottsbalken
2015-11-06 -- 2015-11-24
2. Narkotikabrott, ringa brott, 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64) i sin
lydelse före 1 juli 2016
2016-05-23

Åtal som den tilltalade frikänns från

Brott mot lagen om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål, 1 § 1 st och 4 § 1 st
lagen (1988:254) om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål
2016-05-23

Påföljd m.m.

Fängelse 1 år 2 månader

Lagrum som åberopas

34 kap 1 § 1 st 2 p brottsbalken i sin lydelse före 1 juli 2016

Skadestånd

Alice Bergne, Freja Bergne, Anders Ekfalk, Markus Ekfalk, Susanne Ekfalk och Sofie
Lennermans skadeståndsyrkanden ogillas.

Förverkande och beslag

1. Angående förverkande av pallkragar samt kabel/bultsax, se domslutet beträffande Jocke
Pettersson (under p 1 efter rubriken Förverkande och beslag).
2. Yrkandet om förverkande av i beslag tagen kniv ogillas. Beslaget
hävs(Polismyndigheten Region Stockholm, beslagnr 2016-5000-BG52190 p 1).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokaten Björn Adolfsson tillerkänns ersättning av allmänna medel med 181 241 kr. Av beloppet avser 36 248 kr mervärdesskatt.
2. Angående ersättning till målsägandebiträdet Eva Andersson, se domslutet beträffande Jocke Pettersson.
3. Kostnaden för den offentlige försvararen och målsägandebiträdet ska stanna på staten.

Övrigt

Elin Karlander ska till staten betala tillbaka kostnaderna för blodanalys på 625 kr.



Tilltalad

Karl Johan Benny JOCKE Pettersson, 19820908-0079
c/o LEX Advokatbyrå HB
Box 5305
102 47 Stockholm

Offentlig försvarare:
Advokat Sven Severin
LEX Advokatbyrå HB
Box 5305
102 47 Stockholm

Åklagare

Kammaråklagare Ewa Tvengström
Åklagarmyndigheten
Norrorts åklagarkammare i Stockholm
Box 950
191 29 Sollentuna

Målsägande

1. Alice Bergne
Berghemsvägen 31
177 70 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

2. Freja Bergne
Berghemsvägen 31
177 70 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

3. Anders Ekfalk
Charlottenlunds Gård
Charlottenberg 445
193 41 Sigtuna

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

4. Markus Ekfalk
c/o Lennerman
Sunnanvindsgränd 11
177 71 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

5. Susanne Ekfalk
Sunnanvindsgränd 103
177 71 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

6. Sofie Lennerman
Sunnanvindsgränd 103
177 71 Järfälla

Målsägandebiträde:
Advokat Eva Andersson
Advokatfirman Eva Andersson AB
Allfarvägen 31
191 47 Sollentuna

DOMSLUT

Brott som den tilltalade döms för

1. Brott mot griftefrid, 16 kap 10 § brottsbalken
2015-11-06 -- 2015-11-24
2. Olovlig körning, grovt brott, 3 § 1 st 2 men trafikbrottslagen (1951:649)
2016-05-24 -- 2017-01-10 (2 tillfällen)
3. Rattfylleri, 4 § 2 st trafikbrottslagen (1951:649)
2016-05-23 -- 2016-05-24 (2 tillfällen)
4. Narkotikabrott, ringa brott, 1 § 1 st 6 p och 2 § narkotikastrafflagen (1968:64) i sin lydelse före 1 juli 2016
2016-05-23 -- 2016-05-24 (3 tillfällen)
5. Vapenbrott, ringa brott, 9 kap 1 § 2 st vapenlagen (1996:67)
2016-02-28 -- 2016-03-11 (2 tillfällen)

Påföljd m.m.

Fängelse 1 år 6 månader

Skadestånd

Alice Bergne, Freja Bergne, Anders Ekfalk, Markus Ekfalk, Susanne Ekfalk och Sofie Lennermans skadeståndsyrkanden ogillas.

Förverkande och beslag

1. I beslag tagna pallkragar (två stycken) samt en kabel/bultsax förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Stockholm, beslagsnr. 2016-5000-BG21454 p 2 och 3 samt 2016-5000-21420 p 5).
2. I beslag taget vapen och ammunition förklaras förverkade. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Stockholm, beslagsnr. 2016-5000-BG26195 p 1-3 och 5).
3. I beslag taget vapen förklaras förverkat. Beslaget ska bestå (Polismyndigheten Region Stockholm beslagsnr. 2016-5000-BG20680 p 19).

4. I beslag tagen narkotika förklaras förverkad. Beslagen ska bestå (Polismyndigheten Region Stockholm, beslagsnr. 2016-5000-BG52191 p 1 och 2).

Brottsofferfond

Den tilltalade åläggs att betala en avgift på 800 kr enligt lagen (1994:419) om brottsofferfond.

Ersättning

1. Advokaten Sven Severin tillerkänns ersättning av allmänna medel med 338 513 kr. Av beloppet avser 67 703 kr mervärdesskatt.
 2. Advokaten Eva Andersson tillerkänns ersättning av allmänna medel för arbete som målsägandebiträde med 144 394 kr. Av beloppet avser 115 515 kr arbete och 28 879 kr mervärdesskatt.
 3. Kostnaden för den offentlige försvararen och målsägandebiträdet ska stanna på staten.
-

YRKANDEN M.M.

Åklagaren har framställt följande i förekommande fall justerade ansvarsyrkanden mot Jocke Pettersson och Elin Karlander.

Åtalspunkt 1 – brott mot griftefrid (16 kap. 10 § brottsbalken, Pettersson och Karlander) alternativt medhjälp till brott mot griftefrid (16 kap. 10 § och 23 kap. 4 § brottsbalken, Karlander)

Jocke Pettersson och Elin Karlander har tillsammans och i samförstånd någon gång under tiden den 6 november till den 24 november 2015 i en trädunge intill en räddningspåfart mellan E4:an norrgående och Stockholmsvägen i höjd med Löwenströmska sjukhuset, Upplands Väsby kommun, obehörigen flyttat, skadat och skymfligen behandlat den döda kroppen efter Madelene Ekfalk. Sålunda har de flyttat kroppen från platsen där hon dog till ovan angivet skogsområde där de i en för ändamålet tillverkad gjutform gjutit in hennes kropp i betong.

I samband härmed har Elin Karlander i vart fall främjat gärningen genom att inhandla betong för ovan angivet ändamål samt genom att bistå Jocke Pettersson med råd och död rörande ingjutningen.

Åtalspunkt 2 – vapenbrott, ringa brott (9 kap. 1 § 2 st. och 9 kap. 2 § 1 st d vapenlagen [1996:67]), Pettersson)

Jocke Pettersson har den 11 mars 2016 uppsåtligen eller av oaktsamhet i sin bostad vid Hagängsvägen i Upplands Väsby innehaft en halvautomatisk startpistol, 12 tårgas patroner, 4 patroner av fabrikat Winchester och 24 gevärspatroner med kulor i trämaterial utan att ha rätt till det.

Brottet bör bedömas som ringa med hänsyn till vapentypen.

Åtalspunkt 3 – vapenbrott, ringa brott (9 kap. 1 § 2 st. vapenlagen [1996:67]), Pettersson)

Jocke Pettersson har den 28 februari 2016 uppsåtligen eller av oaktsamhet vid Stockuddsvägen på Värmdö innehaft en halvautomatisk startpistol utan att ha rätt till det.

Brottet bör bedömas som ringa med hänsyn till vapentypen.

Åtalspunkt 4 – *narkotikabrott, ringa brott och rattfylleri* (1 § 1 st. 6 p och 2 § narkotikastrafflagen [1968:64] i sin lydelse före 1 juli 2016 och 4 § 2 st. trafikbrottslagen [1951:649], Pettersson)

Jocke Pettersson har den 23 maj 2016 eller någon dag dessförinnan i Storstockholmsområdet olovligen använt amfetamin, som är narkotika.

Jocke Pettersson har därefter kört personbil på Värmdövägen på Värmdö den 23 maj 2016 trots att det under eller efter färden fanns narkotika kvar i hans blod.

Åtalspunkt 5 – *narkotikabrott, ringa brott* (1 § 1 st. 6 p och 2 § narkotikastrafflagen [1968:64] i sin lydelse före 1 juli 2016, Pettersson)

Jocke Pettersson har den 23 maj 2016 på Värmdö olovligen innehaft 3,29 gram amfetamin, som är narkotika.

Åtalspunkt 6 – *narkotikabrott, ringa brott* (1 § 1 st. 6 p. och 2 § narkotikastrafflagen [1968:64] i sin lydelse före 1 juli 2016, Karlander)

Elin Karlander har den 23 maj 2016 eller någon/några dagar dessförinnan i Storstockholmsområdet olovligen använt amfetamin, som är narkotika.

Åtalspunkt 7 – *brott mot lagen om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål* (1 § 1 st. och 4 § 1 st. lagen [1988:254] om förbud beträffande knivar och andra farliga föremål, Karlander)

Elin Karlander har den 23 maj 2016 på Värmdövägen på Värmdö haft en kniv på allmän plats trots att det inte var befogat.

Åtalspunkt 8 – *narkotikabrott, ringa brott, rattfylleri och olovlig körning, grovt brott* (1 § 1 st. 6 p och 2 § narkotikastrafflagen [1968:64] i sin lydelse före 1 juli 2016, 4 § 2 st. trafikbrottslagen [1951:649] och 3 § 1 st. 2 men. trafikbrottslagen [1951:649], Pettersson)

Jocke Pettersson har den 24 maj 2016 eller någon dag dessförinnan i Storstockholmsområdet olovligen använt amfetamin, som är narkotika.

Jocke Pettersson har därefter kört personbil den 24 maj 2016 på Skärgårdsvägen på Värmdö trots att det under eller efter färden fanns narkotika kvar i hans blod.

Jocke Pettersson körde vid samma tillfälle fordonet utan att ha rätt till det.

Den olovliga körningen bör bedömas som grov eftersom Jocke Petterssons körkort var återkallat.

Åtalspunkt 9 – olovlig körning, grovt brott (3 § 1 st. 2 men. trafikbrottslagen [1951:649], Pettersson)

Jocke Pettersson har den 10 januari 2017 kört personbil på Lohäradsvägen i Upplands Väsby utan att ha rätt till det.

Brottet bör bedömas som grovt eftersom hans körkort varit återkallat.

Åklagaren har i ett mot både Jocke Pettersson och Elin Karlander riktat särskilt yrkande i anslutning till åtalspunkt 1 yrkat förverkande enligt 36 kap. 2 § brottsbalken av två pallkragar och en kabel/bultsax (Polisregion Stockholm, nr i beslagsliggaren 2016-5000-BG21454 p 2-3 och 2016-5000-BG21420 p 5).

Åklagaren har även i tre mot Jocke Pettersson riktade särskilda yrkanden i anslutning till åtalspunkt 2, 3 och 5 yrkat förverkande enligt 9 kap. 5 § vapenlagen (1996:67) respektive 6 § 1 st. jämfört med 7 § 2 st. narkotikastrafflagen (1968:64) av i beslag tagna vapen, ammunition och narkotika (Polisregion Stockholm, nr i beslagsliggaren 2016-5000-BG26195 p 1-3 och 5, 2016-5000-BG20680 p 19 samt 2016-5000-BG52191 p 1-2).

Åklagaren har vidare i ett mot Elin Karlander riktat särskilt yrkande i anslutning till åtalspunkt 7 yrkat förverkande enligt 5 § lagen (1988:254) om förbud beträffande knivar och andra föremål av i beslag tagen kniv (Polisregion Stockholm, nr i beslagsliggaren 2016-5000-BG52190 p1).

Åklagaren har slutligen i anslutning till åtalspunkt 6 upplyst att statens kostnader för provtagning och för analysen av provet uppgått till 625 kronor.

Alice Bergne och Freja Bergne (döttrar till Madelene Ekfalk), Anders Ekfalk och Susanne Ekfalk (föräldrar till Madelene Ekfalk), Markus Ekfalk (bror till Madelene Ekfalk) samt Sofie Lennerman (halvsyster till Madelene Ekfalk) har biträtt åtalet samt har, i anslutning till åtalspunkt 1, yrkat att tingsrätten solidariskt ska förplikta Jocke Pettersson och Elin Karlander att till var och en av dem betala skadestånd med 60 000 kr – allt avseende sveda och värk – jämte ränta enligt 6 § räntelagen (1975:635) från den 6 november 2015 tills full betalning sker.

Jocke Pettersson har erkänt vapenbrott avseende ammunition under åtalspunkt 2, rattfylleri och ringa narkotikabrott under åtalspunkt 4, ringa narkotikabrott under åtalspunkt 5 samt rattfylleri och ringa narkotikabrott under åtalspunkt 8. Han har förnekat övriga gärningar. Han har motsatt sig skadeståndsyrkandena i anslutning till åtalspunkt 1, med hänvisning till sin inställning i skuldfrågan i den delen, utan att godta något belopp som skäligt i och för sig. Däremot har han godtagit sättet för beräkning av ränta, dock från den 24 november 2015. Han har inte haft något att invända mot åklagarens särskilda yrkanden, fränsett den kabel/bultsax som begärts förverkad under åtalspunkt 1. Han har förklarat att den kniv som avses med det särskilda yrkandet under åtalspunkt 7 och som riktats mot Elin Karlander är hans samt motsatt sig bifall till det yrkandet.

Elin Karlander har förnekat att hon gjort sig skyldig till brott. Hon har motsatt sig skadeståndsyrkandena i anslutning till åtalspunkt 1, med hänvisning till sin inställning i skuldfrågan i den delen, utan att godta något belopp som skäligt i och för sig. Däremot har hon godtagit sättet för beräkning av ränta, dock från den 24 november 2015. Hon har inte haft något att invända mot åklagarens särskilda yrkanden, med det påpekandet att kniven som yrkats förverkad under åtalspunkt 7 inte tillhört henne utan Jocke Pettersson.

FRIHETSBERÖVANDEN

Jocke Pettersson anhölls i sin frånvaro misstänkt för mord. Han greps den 28 februari 2016. Han häktades den 3 mars 2016 såsom misstänkt för mord. Under förundersökningen delgavs han misstanke om brott mot griftefrid den 29 mars 2016, men han häktades aldrig för det brottet. Den 6 maj 2016 hävdades häktningen.

Elin Karlander anhölls i sin frånvaro misstänkt för brott mot griftefrid och skyddande av brottsling, grovt brott. Hon greps den 28 februari 2016 och begärdes häktad såsom misstänkt för båda dessa brott, men häktades endast för det sistnämnda den 3 mars 2016. Häktningen hävdades av åklagare den 30 mars 2016.

UTREDNINGÅtalspunkt 1

Åklagaren har i inledningen av sin sakframställning i korthet beskrivit de sista åren av Madelene Ekfalks liv, hennes relation med Jocke Pettersson och Elin Karlander och vissa andra personer samt Jocke Petterssons och Elin Karlanders relation och boendeförhållanden. Därefter har åklagaren gått igenom och pekat på centrala omständigheter i den skriftliga och övriga bevisning som hon åberopat. Denna bevisning har inbegripit ett flertal protokoll över olika undersökningar, promemorior, en rättsodontologisk identifieringsrapport, utlåtande avseende rättsmedicinsk undersökning, sakkunnigutlåtanden, utdrag från Elin Karlanders konto, kopior av kvitton samt sms-trafik mellan Jocke Pettersson och Elin Karlander. Härutöver har åklagaren åberopat uppspelning av ett telefonsamtal mellan Madelene Ekfalk och en annan person.

Jocke Pettersson har åberopat skriftlig bevisning i form av faktablad – trafikplaneringsplan, ett av Trafikverket meddelat beslut om tillåtande av tillfällig

uppställning av husbuss samt underrättelser om hemliga tvångsmedel ställda till honom respektive Elin Karlander (se tingsrättens aktbilaga 134). Härutöver har de båda tilltalade hänvisat särskilt till vissa sidor i förundersökningsmaterialet.

Jocke Pettersson och Elin Karlander har hörts. På åklagarens begäran har även vittnesförhör hållits med hundföraren Lars-Göran Eriksson, kriminalteknikern Jonas Sundelin samt med Jerry Pettersson, Magnus Eliassen och Amanda Engman.

Övriga åtalspunkter

Åklagaren har såsom skriftlig bevisning åberopat beslagsprotokoll, protokoll över vapenundersökningar, analysbesked och registerslagningar. Dessutom har åklagaren åberopat syn på ett fotografi av den kniv som tagits i beslag som avses med åtalpunkt 7.

Jocke Pettersson har hörts under åtalpunkterna 2–5, 8 och 9 samt Elin Karlander under åtalpunkterna 6 och 7. Jocke Petterssons uppgifter under åtalpunkterna 4 och 5 har även berört åtalpunkterna 6 och 7, som avsett Elin Karlander.

DOMSKÄL

Skuld

Åtalpunkt 1

Har brott mot griftefrid begåtts?

Genom den skriftliga bevisningen och övrig utredning finner tingsrätten till en början följande klarlagt.

Madelene Ekfalks sista kända telefonsamtal i livet var med en vän. Det påbörjades kl. 00.58 på morgonen den 6 november 2015 och pågick i ca 25 minuter. Kl. 01.36 samma morgon registrerades ett inkommande sms till Madelene Ekfalks mobiltelefon och kl. 06.21 ”dog” densamma. Vid tidpunkten för telefonsamtalet befann sig Madelene Ekfalk tillsammans med Jocke Pettersson i hans husbuss, som var uppställd bredvid E4:an i höjd med Löwenströmska sjukhuset i Upplands Väsby. Varken Madelene Ekfalks telefon eller läsplatta har påträffats efter den 6 november 2015. Något annat som visar att hon varit vid livet efter den dagen har inte heller kommit fram.

Den 8 februari 2016 hittades Madelene Ekfalks döda kropp iklädd bh och trosor samt med en snara runt halsen i ett betongblock i nära anslutning till den plats där Jocke Petterssons husbuss hade stått fram till början av januari samma år. Enligt Lars-Göran Eriksson, vars vittnesmål tingsrätten inte ifrågasätter, råder det inget tvivel om att detta betongblock stod på samma plats redan den 24 november 2015. Lars-Göran Eriksson har bl.a. sagt att polisens likhundar då markerade på blocket.

Av främst protokollet från platsundersökning – fynd betongblock 8 februari 2016 i förening med Jonas Sundelins vittnesmål drar tingsrätten slutsatsen att det kan hållas för uteslutet att betongblocket tillverkats på annan plats än där det påträffades. Denna slutsats baseras bl.a. på hur underdelen av blocket var fastsatt i marken, på att mark följde med när blocket togs upp och på avsaknaden av spår/skador på intilliggande mark som en förflyttning av ett drygt 600 kilo tungt betongblock rimligen skulle ha lett till.

Det som har anförts i det föregående innebär att utredningen inte ger utrymme för annan slutsats än att Madelene Ekfalks kropp legat i det tillslutna betongblocket på samma plats sedan i vart fall den 24 november 2015. Detta betyder i sin tur att det är utrett att ett brott mot griftefrid har begåtts på den plats, på det sätt och under den

tidsrymd som åklagaren gjort gällande. Frågan är då om utredningen berättigar till några slutsatser om vem eller vilka som har begått brottet.

Har Jocke Pettersson varit gärningsman?

Genom sakkunnigutlåtandet från NFC:s delredovisning 1 i förening med Jocke Petterssons, Elin Karlanders och Magnus Eliassens uppgifter är det klarlagt att en av de av de båda pallkragar som hittades på tomten utanför Elin Karlanders bostad på Hagängsvägen 173 i Upplands Väsby den 1 mars 2016 hade använts som form till att gjuta betongsarkofagen. Här ska skjutas in att sagda bostad är belägen några hundra meter ifrån platsen där Jocke Petterssons husbuss hade varit uppställd, att Jocke Pettersson och Elin Karlander vid denna tid – och sedan flera år tillbaka – hade haft ett ”öppet förhållande” och har en gemensam dotter samt att Jocke Pettersson fick vistas när han ville i Elin Karlanders bostad.

Genom sakkunnigutlåtandet från NFC:s delredovisning 11 i förening med Jocke Petterssons och Elin Karlanders uppgifter är det vidare klarlagt att en kabel/bultsax som hittats i Elin Karlanders bostad använts till att klippa en del av det armeringsjärn som anträffats i betongblocket.

Det förtjänar även att nämnas att sakkunnigutlåtandet från NFC:s delredovisning 8 talar starkt för att en handduk som funnits i Jocke Petterssons husbuss varit av samma fabrikat som textilbitar som påträffats i betongblocket, låt vara att någon mer långtgående slutsats knappast kan dras av fabrikatlikheten.

Genom i målet åberopade kvitton och sms-trafik samt Jocke Petterssons, Elin Karlanders, Magnus Eliassens och i viss mån Amanda Engmans uppgifter drar tingsrätten vidare följande slutsatser.

Jocke Petterssons och Elin Karlanders relation var ansträngd dagarna innan den 6 november 2015, då Elin Karlander uttryckte starkt ogillande mot Jocke Pettersson på grund av hans umgänge med Madelene Ekfalk. Tonen i deras sms ändrades dock till att bli mer kärleksfull på morgonen den 6 november 2015. Dagen därpå skickade Elin Karlander en länk om var cement i storsäck kunde köpas till Jocke Pettersson. Ytterligare två dagar senare skrev hon följande två meddelanden: ”Jag tror vi ska bygga stommen och det hemma så vi inte behöver använda elverket så mycket” respektive ”Vi skulle behöva en skottkärra”. Jocke svarade att det inte var så mycket el till stommen, utan mest till blandningen som behövdes. Han tillade att en skottkärra skulle vara bra, för att i en sådan skulle det gå bra att blanda i med skyffel också. På kvällen samma dag, dvs. den 9 november 2015, följde Magnus Eliassen med Jocke Pettersson till Bauhaus och köpte en stor mängd cement. Enligt Jocke Pettersson rörde det sig om 14-16 stycken 20-kilossäckar, medan Magnus Eliassen uppgett att det var 20-30 sådana. De köpte också en skottkärra. Sedan fraktade de cementen till husbussen. På den platsen bistod Magnus Eliassen – både sina enligt egna och Jocke Petterssons uppgifter – med att iordningsställa en gjutform med hjälp av pallkragar som han sågade till. Enligt dem båda sade Jocke Pettersson till Magnus Eliassen att han skulle tillverka en cementsugga för att minska infarten från intilliggande väg. Detta var i sin tur motiverat av Jocke Petterssons uppgivna önskan att hindra framtida inbrott i husbussen, något som han sade sig ha varit utsatt för i närtid. Efter att ha gjort i ordning gjutformen, vilken sedermera Madelene Ekfalks kropp kom att placeras i, något som Magnus Eliassen då inte var medveten om, blev han hemskjutsad av Jocke Pettersson. På kvällen den 10 november 2015 köpte Elin Karlander 15 stycken 20-kilossäckar cement och tre 20-liters murarhinkar på Bauhaus.

Jocke Pettersson och Elin Karlander har båda förnekat all inblandning i och kännedom om det griftefridsbrott som Madelene Ekfalk utsatts för. De har i sina förhör bl.a. lämnat förklaringar till sms-trafiken och cementinköpen samt till deras handlingar i anslutning till att det den 8 februari 2016 blev känt att kvarlevorna av

en död kropp sannolikt hade hittats i Upplands Väsby. Jocke Pettersson, som var på väg hem från arbetet i Kista, vände då och åkte med Elin Karlander till Värmdö, där han befann sig till dess att han den 28 februari samma år greps. Avseende cementinköpen har Jocke Pettersson och Elin Karlander pekat på att cementen skulle användas till att göra ett mc-lås och ett nytt förrådsgolv. Jocke Pettersson har också förklarat att han försökte tillverka betongen som skulle bli en cementsugga en tid efter den 9 november 2015, men att kylan omöjliggjorde detta. Därtill har både han och Elin Karlander pekat på att tio säckar cement förvarats hos hennes föräldrar, en uppgift som bekräftats i utredningen. Jocke Pettersson har också berättat vad han gjorde den 6 november 2015. Därvid har han bl.a. sagt att han försov sig något, att det inte gjorde så mycket då han inte fick börja arbeta med vägarbeten förrän kl. 09.00 även om hans arbetstid formellt började redan kl. 06.30, att han och Madelene Ekfalk älskade i husbussen på morgongen, att han erbjöd henne skjuts till en pendeltågsstation eller busshållplats men att hon, som skulle träffa Magnus Eriksson, avböjde, samt att han under dagen började bli orolig när hon inte svarade på hans sms.

Även med beaktande av vad Jocke Pettersson berättat är det – enligt tingsrättens mening – redan utifrån de ovan redovisade omständigheterna mycket svårt att ens teoretiskt föreställa sig scenarion i vilka han inte skulle vara gärningsman – åtminstone en av flera – till det griftefridsbrott som åtalet gäller. Ett sådant scenario skulle förutsätta att någon annan med tillgång till Madelene Ekfalks döda kropp återvänt med denna till husbussen, under bussen hittat de pallkragar och armeringsjärn som Jocke Pettersson i så fall färdigställt för ett helt annat ändamål och placerat undanskymda där, använt sig av dels detta material, dels av minst 600 kilo medhavd cement och dels slutligen av de andra verktyg som behövs för att tillverka ett betongblock av aktuellt slag.

Förutom att en hypotes av ovan nämnts slag i det närmaste måste anses falla på sin egen orimlighet konstaterar tingsrätten att Magnus Eliassen bl.a. vittnat om att han

aldrig träffat Madelene Ekfalk, att han kontaktade polisen samma dag som det blev känt att en människokropp sannolikt hade hittats i ett betongblock i ett skogsområde i Upplands Väsby och att han i ett par samtal med Jocke Pettersson i tiden efter cementinköpet tog upp frågan om vad som hade hänt med cementsuggan, varvid Jocke Pettersson vid ett tillfälle uppgav att ”de hade ställt den där” och pekat in mot skogen. Magnus Eliassen har tillstått att han läst mycket om ärendet i medier och på Flashback samt att detta kan ha påverkat hans minnesbilder. Tingsrätten konstaterar dock att det framkomit att han, redan i ett polisförhör i mars 2016, berörde det som sägs i sistnämnda att-sats. Tingsrätten, som finner att omständigheten i den satsen är mycket graverande för Jocke Pettersson, anser inte att det finns något nämnvärt utrymme för att Magnus Eliassen redan så kort tid efter händelsen misstagit sig. Utrymmet för att han avsiktligt farit med osanning i detta hänseende framstår också det som mycket litet.

Tingsrätten finner skäl att tillägga att även vad som har kommit fram om Jocke Petterssons handlingar den 6 november 2015 – såväl genom skriftlig bevisning som genom hans egna uppgifter och hans arbetskollega Jerry Petterssons vittnesmål – är besvärande för honom. Detta både eftersom hans snabba oro för Madelene Ekfalk under förmiddagen kontrasterar mot hans beskrivning av en tämligen ordinär morgon, och då hans version av var han lämnade Madelene Ekfalk – nämligen vid husbussen – avvikit ifrån Jerry Petterssons minnesbild – nämligen att Jocke Pettersson sade att han hade skjutsat henne till en buss- eller pendeltågsstation. På samma sätt anser tingsrätten att Jocke Petterssons agerande den 8 februari 2016 och veckorna närmast därefter är svårförståeligt om han inte hade deltagit i bortförandet av Madelene Ekfalks kropp. Det är nämligen då t.ex. svårt att förstå varför han redan den nyss nämnda dagen förutsatte att det var just Madelene Ekfalks kropp som polisen hade hittat i Upplands Väsby.

Sammantaget finner tingsrätten ställt bortom rimligt tvivel att Jocke Pettersson har gjort sig skyldig till brott mot griftefrid i enlighet med åtalet.

Har Elin Karlander varit gärningsman eller medhjälpare?

Vad härefter avser Elin Karlanders inblandning bedömer tingsrätten att sms-trafiken mellan henne och Jocke Pettersson den 6 november 2015 och dagarna därefter samt hennes cementinköp den 10 november samma år är i hög grad graverande för henne. Hennes förklaringar till sms:en och inköpet har framstått som krystade. Dessutom har de, såvitt kommit fram, i inte obetydlig mån avvikit ifrån vad hon uppgett under förundersökningen. Sålunda har hon först under huvudförhandlingen uppgett att hon med sms:et i vilket hon skrev om byggande av stomme hemma syftade på ett vindskyddsbygge på Värmdö. Förutom att förklaringen är ny är den svårförenlig med följande sms om skottkärra och blandning. Enligt åklagarens icke motsagda uppgift är det också först under huvudförhandlingen som Elin Karlander uppgett att en del av den inköpta cementen skulle användas till förrådgolv. Frånsett det nya i uppgiften är det noterbart att Jonas Sundelin i sitt vittnesmål – om än inte kategoriskt – gett uttryck för att han inte uppfattat ifrågavarande golv som nytt när han var på plats i Elin Karlanders bostad den 1 mars 2016. Detta har han motiverat med förekomsten av damm på golvet och mycket bråte i utrymmet.

Mot bakgrund av Elin Karlanders avsaknad av konsekventa och rimliga förklaringar till de graverande sms:en – då särskilt de som visat på ett intresse för inhandlande av cement m.m. från hennes sida kort tid efter Madelene Ekfalks försvinnande – talar dessa med styrka för att hon var mycket väl medveten om vad cementen skulle användas till.

Till det anförda kan läggas att Magnus Eliassen uppgett att Elin Karlander en gång i tiden innan Madelene Ekfalks kropps anträffades, när de båda befann sig i Jocke Petterssons husbuss, frågade om det inte luktade lik i bussen. Hennes reaktioner och agerande i anslutning till polispådraget den 8 februari 2016, då det blev känt att mänskliga kvarlevor sannolikt hittats i Upplands Väsby, tyder också dessa på att hon redan innan dess känt till vem som låg där, nämligen

Madelene Ekfalk, vilket i sin tur ger visst stöd för att hon varit inblandad i griftefridsbrottet.

Sammantaget bedömer tingsrätten att det är ställt bortom rimligt tvivel att Elin Karlander haft uppsåt till allt som Jocke Pettersson gjort och trots detta varit honom behjälplig med såväl inköp av cement som med råd och dåd. Det senare har manifesterats i ovan återgivna sms. Åtskilligt talar för att hon varit inblandad även i den fysiska hanteringen av Madelene Ekfalks kropp. Till detta hör att hon skrivit i ”vi-form” i sms:en, att det rimligen är enklare att utföra ett griftefridsbrott av förevarande slag tillsammans med annan än ensam och att det i samband med Magnus Eliassens vittnesmål upplysts att han i ett polisförhör uppgett att Jocke Pettersson till honom sagt att ”de” hade placerat cementsuggan på viss plats i skogen. Dessa omständigheter till trots anser tingsrätten inte att det kan anses ställt bortom rimligt tvivel att Elin Karlander varit direkt aktiv i flyttandet, skadandet eller den skymfliga behandlingen av Madelene Ekfalks döda kropp. Inte heller i övrigt är det visat att hennes delaktighet i gärningen varit sådan att hon är att betrakta som gärningsman. Däremot har hon, genom cementinköp samt råd och dåd, uppsåtligen främjat Jocke Petterssons brott på ett sådant sätt att hon gjort sig skyldig till medhjälp till brott mot griftefrid.

Avslutande överväganden

Avslutningsvis finner tingsrätten skäl att notera följande. Försvarens – och då särskilt Jocke Petterssons – har menat att polisutredningen bedrivits ensidigt mot de tilltalade, att andra spår avfärdats alltför lättvindigt och att de tilltalade handlat så oförsiktigt – bl.a. genom att inte gömma undan brottsverktyg och blanda in en tredje person vid cementinköpen – att det måste anses tala emot deras skuld. Åklagaren har kommenterat dessa påståenden. Tingsrätten nöjer sig för sin del följande med att konstatera följande. Det har inte kommit fram annat än att utredningen uppfyller de krav som kan ställas på robusthet och att andra spår följts upp i den mån som kan

krävas. Avseende den sistnämnda invändningen räcker det med att påminna om att alla gärningsmän inte alltid är försiktiga. Det nu anförda förtar därmed inte de slutsatser som dragits i det föregående, dvs. att det är ställt bortom rimligt tvivel att Jocke Pettersson har gjort sig skyldig till brott mot griftefrid och Elin Karlander till medhjälp därtill.

Åtalspunkterna 2 och 3

Jocke Pettersson har bekräftat att han innehaft de startpistoler och den ammunition vid de tidpunkter och på de platser som åklagaren påstått. Som redan nämnts (under YRKANDEN M.M.) har han även erkänt vapenbrott under åtalspunkt 2 såvitt avser innehav av ammunition. I sitt förhör har han därtill bekräftat att han köpt startpistolerna på Blocket under 2000-talet, att de tillverkats 2006 respektive 2009 och att de är tillståndspliktiga enligt vapenlagen. Han har dock bestritt ansvar för vapenbrott avseende dessa pistoler, med hänvisning till att han vid tidpunkten för innehaven trodde att de inte var tillståndspliktiga. Till utveckling av den invändningen har han uppgett att han i andra sammanhang fått tillbaka motsvarande vapen av polisen och att åtal avseende vapenbrott ogillats mot honom förut avseende pistoler av samma slag på grund av övergångsreglering.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten konstaterar att det är ostridigt och utrett att Jocke Pettersson – i enlighet med åklagarens påståenden – objektivt sett innehaft två startpistoler och ammunition utan att ha haft rätt till det. Det är också klarlagt att han förvärvade vapnen långt senare än 1987. Det motsatta hade kunnat föranleda att han undgick ansvar enligt p 4 i övergångsbestämmelserna till vapenlagen (1996:67). Trots hans invändningar om utfallen i tidigare ärenden finner tingsrätten att han i varje fall av oaktsamhet brutit mot vapenlagens regler. I detta sammanhang kan särskilt nämnas att Jocke Petterssons uppgifter om när han förvärvade startpistolerna och om varför

han trodde att dessa inte var tillståndspliktiga skiljt sig åt mellan polisförhören och huvudförhandlingen. Gärningspåståendena under de båda nu berörda åtalspunkterna är således styrkta i deras helhet. Gärningarna är att bedöma som åklagaren angett, dvs. som ringa vapenbrott.

I samband med huvudförhandlingen har tingsrätten, såvitt avser åtalspunkt 3, tagit upp frågan om preskription, i ljuset av att det i gärningsbeskrivningen under den åtalspunkten från början angetts att brottet begåtts den 28 februari 2015.

Jocke Pettersson har menat att åtalet bör ogillas på grund av preskription, medan åklagaren lämnat över frågan till tingsrättens bedömning med det påpekandet att hennes justering av gärningsbeskrivningen bör ses som en rättelse av ett uppenbart skrivfel.

Tingsrätten konstaterar att det aktuella vapenbrottet rent faktiskt begicks på kvällen den 28 februari 2016 och att Jocke Pettersson bekräftat att han fått del av åtalet senast vid huvudförhandlingens början, dvs. den 28 februari 2018, alltså inom två år från det att brottet begicks. Brottet var därför inte preskriberat när Jocke Pettersson fick del av åtalet (se 35 kap. 1 § första stycket första punkten brottsbalken).

Åklagarens härefter – och efter preskriptionstidens utgång – gjorda justering kan inte ses som en otillåten ändring av åtalet, utan får enligt tingsrätten betraktas som en rättelse av ett skrivfel. Jocke Pettersson måste också förutsättas ha känt till vilket brott han var anklagad för redan innan rättelsen. Vid angivna förhållanden hindrar inte vare sig reglerna om preskription eller ändring av talan att åtalet i behandlat avseende vinner bifall.

På grund av det anförda ska åtalet bifallas avseende de nu berörda åtalspunkterna.

Åtalspunkterna 4 och 5

Jocke Petterssons erkännanden stöds av övrig utredning, däribland det av åklagaren åberopade analysbeskedet och beslagsprotokollet. Gärningarna ska bedömas på det sätt som åklagaren angett. Detta innebär att Jocke Pettersson, i nu aktuella delar, ska dömas för två fall av narkotikabrott (ringa sådana) och ett fall av rattfylleri.

Åtalspunkt 6

Som framgått ovan (under YRKANDEN M. M.) har Elin Karlander förnekat brott. Hon har förklarat att hon inte uppsåtligen använt amfetamin och att hon inte vet hur amfetamin kunnat komma in i hennes blod. Hon har dock bekräftat att hon druckit ur en burk red bull, som fanns i bilen som Jocke Pettersson körde. Jocke Pettersson har å sin sida uppgett att den burken innehöll amfetamin.

Tingsrättens bedömning

Enligt det av åklagaren åberopade analysbeskedet hade Elin Karlander den 23 maj 2016 en inte helt obetydlig mängd amfetamin i sitt blod, nämligen 0,35 mikrogram per gram blod. Hon har själv inte kunnat ge någon förklaring till denna förekomst. Ställd inför påståendet att poliserna som kom till polisbilen uppfattat henne som narkotikapåverkad har hon inte heller kunnat förklara det. Utifrån hennes uppgift att hon nästan aldrig brukat amfetamin ter det sig också anmärkningsvärt att hon inte skulle ha känt av något när hon drack ur red bullen, om det var på det sättet som hon fick i sig narkotikan. Till detta kan läggas att Jocke Petterssons uppgift om att det gått till på det viset ter sig som en efterhandskonstruktion, då han i polisförhör – och i inledningen av sitt hörande under huvudförhandlingen – hänvisat till att han fick i sig amfetamin själv genom injicering. Sammantaget bedömer tingsrätten att det måste anses ställt bortom rimligt tvivel att Elin Karlander använt amfetamin uppsåtligen. Åtalet för narkotikabrott (ringa sådant) ska därmed bifallas.

Åtalspunkt 7

Som framgått ovan (under YRKANDEN M. M.) har Elin Karlander förnekat brott. Till utveckling av sin inställning har hon anført att kniven tillhörde Jocke Pettersson samt att den förvarades i hennes ryggsäck som var placerad bredvid henne i den av honom framförda bilen, eftersom han inte hade någon väska. Jocke Pettersson har lämnat samma uppgifter och lagt till att han hade köpt kniven en viss tid tidigare på en loppmarknad på Värmdö samt att tanken var att den skulle transporteras till Elin Karlanders bostad i Upplands Väsby aktuell morgon, sedan han först hade skjutsat henne till hennes arbete på Pressbyrån.

Tingsrättens bedömning

Elin Karlanders och Jocke Petterssons uppgifter om att kniven tillhörde Jocke Pettersson, att han hade köpt den en kort tid tidigare och att avsikten var att den skulle transporteras till Elin Karlanders bostad är inte motbevisade. Mot denna bakgrund och då kniven förvarades i en ryggsäck i ett fordon bedömer tingsrätten att kniv innehavet får anses ha varit befogat. Detta gäller även med beaktande av knivens beskaffenhet, tidpunkten på dygnet och av att såväl Elin Karlander som Jocke Pettersson varit narkotikapåverkade. Åtalet i denna del ska därmed ogillas (jfr rättsfallet NJA 2016 s. 30 särskilt p. 26).

Åtalspunkterna 8 och 9

Som redan framgått (under YRKANDEN M. M.) har Jocke Pettersson erkänt att han gjort sig skyldig till rattfylleri och ringa narkotikabrott i enlighet med vad åklagaren påstått under åtalspunkt 8. Däremot har han förnekat två fall av olovlig körning under åtalspunkt 8 och 9. Han har uppgett att han efter körningarna den 23 maj 2016 (åtalspunkt 4 och 5) samt den 24 maj 2016 (åtalspunkt 8) fick tillbaka sitt körkort sedan han till polisen uppgett att han inte fått del av något beslut om att

hans körkort varit återkallat och att han följaktligen inte känt till att han saknat rätt att köra bil. Han har lagt till att polisen efter båda dessa tillfällen sade att de skulle kontrollera saken, även om han i och för sig delgavs misstanke om olovlig körning.

Tingsrättens bedömning

Tingsrätten finner till en början att Jocke Petterssons erkännande av rattfylleri och narkotikabrott (ringa sådant) stöds av övrig utredning. Åtalet under åtalspunkt 8 för dessa båda brott ska därmed bifallas.

Vad härefter gäller åtalet för två fall av olovlig körning konstaterar tingsrätten att det framgår av utredningen att Jocke Petterssons körkort återkallades redan den 15 juni 2015. Den 23 maj 2016 delgavs han misstanke om olovlig körning. Även om han då fick tillbaka körkortet måste brottsmisstanken i sig ha föranlett honom att dra slutsatsen att det fanns en påtaglig risk att han saknade rätt att köra bil. Trots detta har han gjort just detta såväl den 24 maj 2016 som den 10 januari 2017. Mot denna bakgrund och då Jocke Pettersson i polisförhör erkänt olovlig körning efter dessa båda tillfällen kan tingsrätten inte dra annan slutsats än att det är ställt bortom rimligt tvivel att han i varje fall medelst s.k. likgiltighetsuppsåt gjort sig skyldig till två fall av olovlig körning i enlighet med åtalet. Båda dessa brott bör bedömas som grova på det av åklagaren angivna skälet, nämligen att körkortet varit återkallat.

Påföljder

Såväl Jocke Pettersson som Elin Karlander förekommer i belastningsregistret sedan tidigare, Jocke Pettersson under ett stort antal avsnitt. Tingsrätten har i målet tagit del av personutredningar avseende dem och i fråga om Jocke Pettersson har det även utförts en s.k. § 7-utredning under tid då han varit misstänkt för mord. Av vad som framkommit finns det inte skäl för att särbehandla vare sig Jocke Pettersson eller Elin Karlander i påföljdshänseende, dvs. inget tyder på att någon av dem

begått aktuell brottslighet under påverkan av en allvarlig psykisk störning eller att någon av dem numera lider av en sådan.

För brott mot griftefrid är föreskrivet böter eller fängelse i högst två år. Tingsrätten instämmer i åklagarens uppfattning att det är detta brott som är helt utslagsgivande för påföljdsvärdet i målet. Detta hänger samman med att tingsrätten bedömer att det aktuella brottet inneburit en sällsynt skymflig behandling av en död kropp. Det får därtill förutsättas att avsikten med brottet varit att Madelene Ekfalks döda kropp aldrig skulle hittas. Om denna avsikt hade förverkligats skulle hennes anhöriga under lång tid ha svävat i ovisshet om huruvida hon var i livet. Därutöver skulle de ha berövats möjligheten att få en grav att gå till. Även som det blivit har de fått sämre möjlighet att på ett värdigt sätt ta farväl av henne, vilket varit ägnat att medföra betydande lidande för dem. Vid en sammantagen bedömning finner tingsrätten att straffvärdet för Jocke Petterssons brott mot griftefrid motsvarar fängelse omkring 1 år och 8 månader samt att Elin Karlanders medhjälsbrott – det har varit fråga om en omfattande medhjälp från hennes sida – motsvarar fängelse omkring 1 år och 3 månader (jfr, förutom de domar som nämns vid tingsrättens behandling av skadestandsfrågan, t.ex. hovrättens straffvärdebedömning i rättsfallet NJA 2003 s. 113).

Den ovan berörda brottslighetens art och straffvärden talar starkt för att fängelse väljs som påföljd. Såväl vid val av påföljd som vid straffmätning kan hänsyn tas även till andra omständigheter än straffvärdet (se 30 kap. 4 § första stycket och 29 kap. 5 § brottsbalken). En omständighet som kan beaktas inom ramen för punkt 9 i sistnämnda bestämmelses första stycke är att ett straff utdömt enligt straffvärdet på ett orimligt och helt oproportionerligt sätt skulle drabba någon annan än gärningsmannen (s.k. tredjemanshänsyn; jfr t.ex. rättsfallet NJA 1989 s 564). I detta fall kan det konstateras att fängelsedomar mot de båda tilltalade för med sig att deras sexåriga dotter inte kan bo hos någon av sina föräldrar under lång tid. Tingsrätten finner emellertid att det inte finns tillräckligt underlag för att tillmäta

denna omständighet betydelse vid påföljdsbestämningarna vare sig för boendeföräldern Elin Karlanders del eller, än mindre, för Jocke Petterssons vidkommande. Inte heller i övrigt har det framkommit något som utgör skäl att välja annan påföljd än fängelse.

Vid straffmätningen finner tingsrätten skäl att beakta frihetsberövandena i målet. Detta beror på att Jocke Pettersson, som nämnts i det föregående (under FRIHETSBERÖVANDEN), varit berövad friheten som anhållen och sedermera häktad den 28 februari 2016 – 6 maj 2016, men uteslutande avseende annat brott än som prövats genom denna dom, samt Elin Karlander den 28 februari 2016 – 30 mars 2016, men endast till den 3 mars 2016 avseende brott som prövats genom denna dom. Till skillnad från vad försvararna gjort gällande bedömer tingsrätten att det inte är möjligt att låta de frihetsberövanden som avsett mord och skyddande av brottsling, grovt brott, omfattas av tingsrättens avräkningsunderlag (som endast ska avse frihetsberövanden med anledning av brott som prövats genom dom i målet). De tilltalade kan därmed inte heller tillgodoräkna sig frihetsberövandena vid kommande straffverkställighet (jfr till det anförda 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m.). Med hänsyn till försvarets inställning, då frihetsberövandena haft en stark koppling till de gärningar som åtalet gällt (mord anses i viss mån t.o.m. kunna konsumera brott mot griftefrid) och eftersom ett motsatt ställningstagande skulle innebära ett missgynnande av de tilltalade i förhållande till om åklagaren hade åtalat dem för samma brott som de varit häktade för, men endast dömt dem på samma sätt som nu, finner tingsrätten däremot att frihetsberövandena ska beaktas såsom billighetsskäl i enlighet med 29 kap. 5 § första stycket 9 brottsbalken. Det nu anförda utgör skäl att döma ut något kortare fängelsestraff för var och en av de tilltalade än vad straffvärdebedömningarna indikerar. I övrigt har det, enligt tingsrättens mening, inte kommit fram tillräckliga skäl att frångå straffvärdena i vare sig skärpande eller mildrande riktning.

Sammantaget – med beaktande av även övrig brottslighet – finner tingsrätten motiverat att bestämma påföljden för Jocke Petterssons del till fängelse 1 år och 6 månader samt för Elin Karlanders del till fängelse 1 år och 2 månader.

Även om Elin Karlander begått sitt brott i slutskedet av en prøvotid efter en villkorlig dom som hon dömdes till den 4 december 2013 för stöld finner tingsrätten att påföljden för hennes del bör dömas ut särskilt.

Skadestånd

Som förut berörts (under YRKANDEN M.M.) har de sex målsägandena, vilka alla är anhöriga till Madelene Ekfalk, yrkat skadestånd med 60 000 kr, allt avseende sveda och värk, solidariskt av Jocke Pettersson och Elin Karlander med anledning av gärningen under åtalpunkt 1, dvs. dessas påstådda hantering av Madelene Ekfalks döda kropp. Tingsrätten har i fråga om såväl Jocke Pettersson som Elin Karlander funnit dem skyldiga till brott under denna åtalpunkt. Frågan är då om brottet mot griftefriden ger målsägandena rätt till skadestånd.

Som rättsligt stöd för sitt skadeståndsanspråk har målsägandena hänvisat till bestämmelsen i 2 kap. 1 § skadeståndslagen (1972:207). Där sägs att den som uppsåtligen eller av vårdslöshet vållar bl.a. personskada ska ersätta skadan. Skadestånd för den som har tillfogats sådan skada omfattar, enligt 5 kap. 1 § första stycket tredje punkten samma lag, bl. a. ersättning för fysiskt och psykiskt lidande av övergående natur (sveda och värk). Då målsägandena inte har åberopat vare sig muntlig eller skriftlig bevisning till styrkande av att de lidit personskada kan bestämmelsen i 2 kap. 1 § skadeståndslagen dock inte ensam leda till bifall till deras ersättningsanspråk.

Av 5 kap. 2 § första stycket tredje punkten skadeståndslagen framgår att om personskada lett till döden ska ersättning betalas för personskada som till följd av

dödsfallet åsamkats någon som stod den avlidne särskilt nära. Enligt rättspraxis kan, med stöd av denna bestämmelse, en schablonersättning om 60 000 kr utgå till nära anhöriga till personer som uppsåtligen eller av grov vårdslöshet bragts om livet, även i avsaknad av bevisning om skadan (se Högsta domstolens dom den 29 december 2017 i mål T 3000-17). Särskilt nära i bestämmelsens mening tar, enligt lagförarbetena, främst sikte på make, registrerad partner, sambo, barn och föräldrar. I första hand avses då medlemmar i samma etablerade hushållsgemenskap som den som ryckts bort genom dödsfallet. Det kan dock inte uteslutas att även andra personer någon gång kan komma ifråga för ersättning, t.ex. syskon som inte sammanbodde med den döde. Bestämmelsen är inte avsedd att läggas till grund för motsatsslutet att en rätt till skadestånd inte finns i andra fall än när en nära anhörig har dödats. Skadestånd torde enligt gällande rätt kunna utgå i en del andra situationer, t.ex. när någon har fått en chock av att bevittna att en nära anhörig har skadats allvarligt. Högsta domstolen har kommit fram till att skadestånd för personskada i form av psykiska besvär kan utgå till en person som stått särskilt nära en man som genom uppsåtligt våld tillfogats skador som medfört att mannen befunnit sig i ett livshotande tillstånd under inte obetydlig tid, dock med lägre belopp än till personer vars närstående dödats. Utgången i Högsta domstolen blev den motsatta i ett fall där föräldrar till ett litet barn som utsatts för människorov begärde skadestånd (se till det anförda lagförarbetena, särskilt prop. 2000/01:68 s. 72 f., samt rättsfallen NJA 2006 s. 181 respektive NJA 2003 s. 508).

Tingsrätten ifrågasätter i och för sig inte att målsägandena våndades under de dryga tre månader som dessa – till följd av Jocke Petterssons och Elin Karlanders handlingar – svävade i ovisshet i fråga om vad som hänt Madelene Ekfalk. Inte heller tvivlar tingsrätten på att de blev chockade när de väl nåddes av denna insikt och av insikten om vad hennes kropp utsatts för efter hennes död. Enligt tingsrättens mening för det ändå med sig stora avgränsningssvårigheter att schablonmässigt – utan vare sig medicinsk utredning eller målsägandeförhör – bestämma ersättning till närstående till en död person i ett fall som detta. I detta sammanhang kan påminnas

om Högsta domstolens restriktiva hållning till en långtgående utvidgning av skadeståndsmöjligheterna som kommit till uttryck i framför allt 2003 års rättsfall. Det kan även pekas på att det kan antas att även nära anhöriga till brottsoffer som utsatts för t.ex. allvarliga sexual- och våldsbrott – också i fall där en dödlig utgång inte varit nära och där den anhörige inte bevittnat brottet – i många fall kan lida svårt. De praktiska och principiella överväganden som bör göras innan skadeståndsmöjligheten utvidgas till att innefatta ett fall som det aktuella är enligt tingsrättens mening sådana att det bör ankomma på lagstiftaren eller i varje fall Högsta domstolen att göra dem. (Jfr dock Solna tingsrätts dom den 12 januari 2018 i mål B 4619-17 och Södertörns tingsrätts dom den 27 oktober 2016 i mål B 7777-15 (med hänvisning till hovrättens för Västra Sverige dom den 28 mars 2014 i mål B 1316-14 avseende skadestånd med anledning av brottet skyddande av brottsling). I båda dessa domar dömde tingsrätterna ut ersättning med 40 000 kr respektive 20 000 kr för psykiska besvär till nära anhöriga till personer som efter sin död utsatts för brott mot griftefrid, låt vara att omständigheterna skiljt sig åt från detta mål på så sätt att skadevällaren i förstnämnda fall enligt civilrättsliga beviskrav även ansågs ha åsamkat dödsfallet och att målsägandeförhör ansågs styrka sveda och värk i sistnämnda fall. Nämnas kan slutligen att Falu tingsrätt i dom den 14 juli 2010 i mål B 3215-09 ogillade målsägandenas yrkanden om ersättning för sveda och värk under förhållanden som påminner om dem i detta mål.)

På grund av det anförda kommer tingsrätten fram till att skadeståndsanspråken ska ogillas. Trots denna bedömning finner tingsrätten, i fråga om Madelene Ekfalks halvsysster Sofie Lennerman, skäl att tillägga att det inte kommit fram att hon stått Madelene Ekfalk så nära att det ens med tillämpning av en schabloniserad ersättningsnivå skulle gå att ersätta henne. Även av detta skäl ska hennes skadeståndsanspråk ogillas (jfr a. prop. s. 72 och rättsfallet NJA 2000 s. 521).

Ersättningsfrågor

Advokaterna Sven Severin (Jocke Petterssons offentlige försvarare), Björn Adolfsson (Elin Karlanders offentlige försvarare) och Eva Andersson (målsägandebiträde) har för sina respektive uppdrag begärt ersättning för bl.a. 150 timmars arbete, 79.5 timmars arbete respektive 102 timmars arbete. Åklagaren har spontant, i samband med huvudförhandlingens avslutande, angett att hon anser att anspråken verkar vara rimliga. Åklagaren har då inte haft tillgång till arbetsredogörelserna.

Tingsrätten bedömer att de båda försvararnas ersättningsanspråk är skäliga i deras helhet och ska godtas.

I fråga om Eva Andersson ifrågasätter inte tingsrätten att hon lagt ned den tid hon angett i sin arbetsredogörelse. Dock är det noterbart att hon ägnat 40 timmar åt att gå igenom förundersökningen. Detta är väsentligt mer än Björn Adolfsson och mer än Sven Severin. Även med beaktande av att målsägandena biträtt åtalet bedömer tingsrätten att den angivna tidsåtgången inte i sin helhet kan anses ha varit skäligen påkallad för att ta tillvara dessas rätt i målet. Detta gäller trots att tingsrätten i och för sig förstår att försvararnas inläsning underlättats av att de deltagit i förhör m.m. En sammantagen bedömning leder till att Eva Andersson får anses skäligen gottgjord med ett belopp som motsvarar ersättning för 85 timmars arbete.

På grund av Jocke Petterssons och Elin Karlanders osäkra inkomstförhållanden samt de kännbara fängelsestraff som de döms till bör staten stå för kostnaden för deras respektive försvarare och målsägandebiträdet.

Övrigt

Yrkandena om förverkande under åtalpunkterna 1, 2, 3 och 5 har stöd i lag och ska därför bifallas.

Yrkandet om förverkande av en kniv under åtalpunkt 7 ska däremot, till följd av tingsrättens bedömning av skuldfrågan i den delen, ogillas. Då Elin Karlander under huvudförhandlingen inte gjort anspråk på kniven och eftersom Jocke Pettersson – genom sina egna och Elin Karlanders uppgifter – får anses ha visat sannolika skäl för sin rätt till denna torde det vara så att den, med stöd av 27 kap. 8 a § första stycket rättegångsbalken, ska lämnas ut till honom. Det bör dock ankomma på den som förvarar kniven, dvs. Polismyndigheten, att besluta om detta.

Elin Karlander kan, enligt 31 kap. 1 § första stycket rättegångsbalken, inte undgå betalningsskyldighet för statens kostnad om 625 kr för den blodprovstagning och analys som skett med anledning av brottsmisstanken som avsetts med åtalpunkt 6.

Eftersom Jocke Pettersson och Elin Karlander döms för brott där fängelse ingår i straffskalan ska de betala var sin avgift till brottsofferfonden.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 1 (DV 400)

Ett överklagande ställs till Svea hovrätt och ska ha kommit in till tingsrätten senast den **6 april 2018**.

Rikard Backelin

I avgörandet har rådmannen Rikard Backelin samt nämndemännen Jan Jacobsson, Erik Jansson och Lena Lantz deltagit. Rätten är enig.

Avräkningsunderlag bifogas.



Underlaget avser

Person-/samordningsnummer/födelsetid 19850919-0065	Datum för dom/beslut 2018-03-16
Efternamn Karlander	Förnamn ELIN Maria

Ovan angiven person har under en sammanhängande tid av minst 24 timmar varit frihetsberövad som anhållen, häktad eller på något annat sådant sätt som avses i 19 a § lagen (1974:202) om beräkning av strafftid m.m. eller 10 a § lagen (1998:603) om verkställighet av sluten ungdomsvård under nedan angivna tider.

Frihetsberövad

Frihetsberövandet hävt/upphört/avbrutet

2016-02-28	2016-03-03
------------	------------

Särskild anteckning

- ☐ Kriminalvården har lämnat domstolen en underrättelse om att det finns uppgifter hos Kriminalvården som är av betydelse för avräkning (8 § förordningen (1974:286) om beräkning av strafftid m.m.).

Särskild upplysning till Kriminalvården m.fl. myndigheter

- ☐ Det finns tidigare meddelad dom, beslut eller avräkningsunderlag enligt 12 a § strafföreläggandekungörelsen (1970:60) som innehåller uppgift om frihetsberövande som har betydelse för avräkning (3 § 4 förordningen (1990:893) om underrättelse om dom i vissa brottmål, m.m.).

Underskrift



SVERIGES DOMSTOLAR

ANVISNING FÖR ÖVERKLAGANDE - DOM I BROTTMÅL

Den som vill överklaga tingsrättens dom, eller ett i domen intaget beslut, ska göra detta skriftligen. **Skrivelsen ska skickas eller lämnas till tingsrätten.** Överklagandet prövas av den hovrätt som finns angiven i slutet av domen.

Överklagandet ska ha kommit in till tingsrätten **inom tre veckor** från domens datum. Sista dagen för överklagande finns angiven på sista sidan i domen.

Har ena parten överklagat domen i rätt tid, får också motparten överklaga domen (s.k. **anslutningsöverklagande**) även om den vanliga tiden för överklagande har gått ut. Överklagandet ska också i detta fall skickas eller lämnas till tingsrätten och det måste ha kommit in till tingsrätten **inom en vecka** från den i domen angivna sista dagen för överklagande. **Om det första överklagandet återkallas eller förfaller kan inte heller anslutningsöverklagandet prövas.**

Samma regler som för part gäller för den som inte är part eller intervenient och som vill överklaga ett **i domen intaget beslut** som angår honom eller henne. I fråga om sådant beslut finns dock inte någon möjlighet till anslutningsöverklagande.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i hovrätten fordras i vissa fall att **prövningstillstånd** meddelas. Hovrätten lämnar prövningstillstånd om

1. det finns anledning att betvivla riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,
2. det inte utan att sådant tillstånd meddelas går att bedöma riktigheten av det slut som tingsrätten har kommit till,

3. det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av högre rätt, eller

4. det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd krävs och sådant inte meddelas står tingsrättens avgörande fast. Det är därför viktigt att det, i de fall prövningstillstånd krävs, klart och tydligt framgår av överklagandet till hovrätten varför klaganden anser att prövningstillstånd bör meddelas.

I vilka fall krävs prövningstillstånd?

Brottmålsdelen

Det krävs prövningstillstånd för att hovrätten ska pröva en tingsrätts dom om den tilltalade

1. inte dömts till annan påföljd än böter, eller
2. frikänts från ansvar och brottet inte har mer än 6 månaders fängelse i straffskalan.

Enskilt anspråk (skadeståndstalan)

För att hovrätten ska pröva en skadeståndstalan krävs prövningstillstånd. Från denna regel gäller följande undantag:

Överklagas domen även i brottmålsdelen och avser överklagandet frågan om den tilltalade ska dömas till ansvar för en gärning krävs inte prövningstillstånd för ett till denna gärning kopplat enskilt anspråk i de fall

1. det enligt ovanstående regler inte krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen, eller
2. prövningstillstånd i brottmålsdelen meddelas av hovrätten.

Beslut i övriga frågor

Krävs prövningstillstånd i brottmålsdelen krävs även prövningstillstånd vid beslut som endast får överklagas i samband med överklagande av domen.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla uppgifter om

1. den dom som överklagas med angivande av tingsrättens namn samt dag och nummer för domen,
2. parternas namn och hemvist och om möjligt deras postadresser, yrken, personnummer och telefonnummer, varvid parterna benämns klagande respektive motpart,
3. den ändring av tingsrättens dom som klaganden vill få till stånd,
4. grunderna (skälen) för överklagandet och i vilket avseende tingsrättens domskäl enligt klagandens mening är oriktiga,
5. de bevis som åberopas och vad som ska styrkas med varje bevis, samt

6. om prövningstillstånd behövs, de omständigheter som åberopas till stöd för att prövningstillstånd ska meddelas.

Skriftliga bevis som inte lagts fram tidigare ska ges in samtidigt med överklagandet. Vill klaganden att det ska hållas ett förnyat förhör eller en förnyad syn på stället, ska han eller hon ange det och skälen till detta. Klaganden ska också ange om han eller hon vill att målsäganden eller den tilltalade ska infinna sig personligen vid huvudförhandlingen i hovrätten. Är den tilltalade anhållen eller häktad, ska det anges.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans/hennes ombud.

Ytterligare upplysningar lämnas av tingsrätten. Adress och telefonnummer finns på första sidan av domen.

Om ni tidigare informerats om att förenklad delgivning kan komma att användas med er i målet/ärendet, kan sådant delgivningssätt också komma att användas med er i högre instanser om någon överklagar avgörandet dit.